

A Fővárosi Ítéltábla az Enczi és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek Pivarnyikné dr. Juhász Emőke ügyvéd által képviselt alperes ellen tagi kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. április 26. napján kelt 5.G.41.858/2007/43. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 400.000,- (Négyszázezer) Ft + áfa másodfokú költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt 714.000,- (Hétszáztizennégyezer) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperesi társaságnak a felperes 1995. szeptember 15. napjától volt tagja, miután dr. ... üzletrészt megvásárolta. Az alperes ügyvezetője 1995. április 15. napjától a társaság másik tagja, ... dr. volt. Az alperesi cég 1995. április 25. napján pályázaton kívül ajánlatot tett az ÁPV Rt. részére a ... Kft. állami tulajdonban lévő, a jegyzett tőke 77,7 %-át kitevő üzletrészenek privatizációs eljárás keretében történő megvásárlására. Az adásvételi szerződés megkötésére 1996. április 24. napján került sor. Az üzletrész 21.760.000,- Ft vételárából 6.136.000,- Ft készpénzben, a fennmaradó 15.624.000,- Ft pedig kárpótlási jeggyel volt fizetendő. Az alperes 8.969.000,- Ft címlet értékű kárpótlási jegyét az eladó 174,2 %-os árfolyamon számította be. A kárpótlási jegy

úgy állt az alperes rendelkezésére, hogy ... dr. 1995. október 27. napján 1.725.000,- Ft-ért vásárolt 8500 db 8.579.000,- Ft címlet értékű kárpótlási jegyet, a fennmaradó kárpótlási jegy pedig részben ... dr. saját jogos, részben családtagja örökléssel megszerzett kárpótlási jegye volt, melyet családtagjától megvásárolt. A vételár készpénzben fizetendő hányadából 500.000,- Ft-ot a cég bánatpénzként fizetett meg, a fennmaradó készpénz megfizetését 30 napon belül vállalta. Annak teljesítése céljából 1996. május 30. napján a perben nem álló ... Kft.-től 4.000.000,- Ft kölcsönt vett fel 23 % kamatra, két hónap futamidőre. Késedelem esetére az ügyleti kamaton felül a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat megfizetésére volt köteles. A kölcsönszerződés megkötésének napján a felperes teljes bizonyító erejű magánokiratba foglaltan nyilatkozatot tett, amely szerint, ha 1996. július 30. napjáig az alperesnek nem fizet meg 4.154.000,- Ft tartozást, akkor az alperesben lévő 500.000,- Ft névértékű üzletrészt adásvételi szerződéssel átruházza ... dr. részére és lemond az alperessel szemben minden követelésről. A felperes a kötelezettségvállalása ellenére a 4.154.000,- Ft tartozását nem fizette meg az alperes részére, ezért az alperes a hitelező ... Kft. felé a ... dr. által nyújtott tagi kölcsönből teljesített. ... dr. e célból 1996. november 30. napján 1.445.000,- Ft-ot és 1996. december 6-én napján 2.760.000,- Ft-ot fizetett az alperesnek. Az alperes a 4.000.000,- Ft tőkeösszeget és összesen 635.000,- Ft ügyleti és késedelmi kamatot 1996. decemberében fizette meg a hitelezőnek.

Az 1997. május 22. napján kelt, az 1996. évre vonatkozó éves beszámoló szerint az alperes hosszú lejáratú kötelezettsége 23.800.000,- Ft volt, rövid lejáratú hitele nem volt. Az 1997. évi mérleg szerint az alperesnek 14.944.000,- Ft hosszú lejáratú és 26.206.000,- Ft rövid lejáratú kötelezettsége volt. Ez utóbbiból 8.555.000,- Ft volt a rövid lejáratú tagi kölcsön összege a mérlegre vezetett megjegyzés szerint. A mérlegadatokat 1998. évben a hosszú lejáratú hitel nem változott, míg a rövid lejáratú hitel összege 11.980.000,- Ft-ra csökkent azzal, hogy ez rövid lejáratú kölcsön.

A tagok között a személyes viszony megromlott, ezért abban állapodtak meg, hogy az alperesi cég törzstőkéjének megemelése mellett abból két cég válik ki, melyből az egyik a felperes, a másik ... dr. tulajdonába, illetve érdekkörébe fog kerülni. Ennek érdekében 1999. február 10. napján taggyűlést tartottak, ahol döntöttek az 1.000.000,- Ft törzstőke 25.000.000,- Ft-ra történő felemeléséről, és a taggyűlési jegyzőkönyvben rögzítették, hogy a tagok az alperes részére egymás között 50-50 %-os arányban, összesen 11.475.000,- Ft tagi kölcsönt nyújtottak, melyet a törzstőke emeléshez felhasználnak. Összesen 14.945.000,- Ft tagoktól származó, hosszú lejáratú hitellel is rendelkezik a cég, amelyet a tagok szintén 50-50 %-os arányban bocsátottak a rendelkezésére, és amelyet szintén a törzstőke emelésre fordítanak. Az ugyanezen a napon aláírt egységes szerkezetbe foglalt társasági szerződés szerint a tagok kötelesek az egyes pénzbetétek 100 %-át a szerződés aláírásával a társaság rendelkezésére bocsátani, és a társaság javára nyitandó bankszámlán elhelyezni. A cégbíróság a változásbejegyzési kérelmet elutasította, az elutasító végzés ellen előterjesztett fellebbezést ... dr. a cég nevében visszavonta. A tőkeemelés és a szétválás ezért nem valósult meg.

Az alperes taggyűlése a felperest 1999. november 27. napján a társaságból kizárta. Üzletrészét 2000. március 20. napján árverés útján értékesítette.

A felperes 2000. augusztus 31. napján benyújtott keresetében – egyebek mellett – 11.900.000,- Ft és kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését. A Fővárosi Bíróság a 30.G.76.00262000/69. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 11.900.000,- Ft-ot és ennek 2000. március 1. napjától december 31-ig évi 20 %-os, ezt követően a kifizetésig járó, a költségvetési törvényben meghatározott mértékű kamatát, valamint 900.000,- Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak, külön felhívásra 750.000,- Ft eljárási illetéket. Az alperes fellebbezése folytán a Fővárosi Ítéletábrla a 14.Gf.40.262/2007/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott, az alperes marasztalását kimondó rendelkezését a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Megállapította a másodfokú eljárásban felmerült költségeket. A megismételt eljárás vonatkozásában előírta a felperes és az alperes ügyvezetőjének a személyes meghallgatását és azt, hogy az elsőfokú bíróság hívja fel a felperest a bizonyítási indítványai előterjesztésére. A bizonyítási eljárás keretében értékelnie kellett az elsőfokú bíróságnak a felek által rendelkezésre bocsátott okirati bizonyítékokat, és a felek indítványa alapján a szükséghez képest ki kell egészítenie a szakvéleményt.

A felperes a megismételt eljárásban fenntartott keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest 11.900.000,- Ft és ennek 2000. március 1. napjától a kifizetésig járó, a Ptk. mindenkor hatályos szabályozása szerinti késedelmi kamata és perköltség megfizetésére.

Keresetét arra alapította, hogy az alperesi társaság részére, szóbeli szerződés alapján 1997. év folyamán ilyen összegű tagi kölcsönt nyújtott határozatlan időre azzal, hogy a kölcsön felmondás esetén jár részére vissza. A kölcsönszerződést a 2000. február 15. napján kelt levelével felmondta, azonban a kölcsön összegét az alperes a Ptk. 526. § (1) bekezdésébe ütköző módon nem fizette vissza.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Vitatta, hogy a felperes a keresetben megjelölt összegű tagi hitelt nyújtotta volna az alperesnek. Előadása szerint összesen 400.000,- Ft tagi kölcsönt nyújtott 1997. május 23. napján, azonban ezen összeg visszafizetésére azért nem kötelezhető az alperes, mert ezt meghaladó összegű, a felperessel szemben fennálló, lejárt követelése van. Beszámítási kifogását arra alapította, hogy a ... Kft. állami tulajdonban lévő és a jegyzett tőke 77,7 %-át kitevő üzletrészének megvásárlásához a 15.624.000,- Ft értéken beszámított kárpótlási jegyen felül 6.136.000,- Ft-ot kellett készpénzben teljesíteni. Ebből 500.000,- Ft-ot a privatizációs pályázat benyújtásakor az alperesi társaság bánatpénzként megfizetett, a fennmaradó 5.636.000,- Ft-ot a tagok megállapodása alapján a

felperesnek kellett volna az alperesi cég rendelkezésére bocsátania tagi kölcsön címén. A felperes azonban vagyoni helyzete miatt a tagi kölcsönt nem tudta nyújtani, ezért az alperes a perben nem álló ... Kft.-től évi 23 % kamat mellett 4.000.000,- Ft hitelt vett fel 1996. május 30. napján, két hónapos futamidőre. Annak visszafizetését a felperes vállalta és erre tekintettel az alperes felé 4.154.000,- Ft összegre tartozáselismerő nyilatkozatot tett, a kölcsön visszafizetéséért pedig kezességet vállalt. Ennek ellenére a kölcsönt nem fizette vissza, ezáltal összesen 635.000,- Ft kárt okozott az alperesnek, amely egyrészt a 154.000,- Ft ügyleti kamatból és 481.000,- Ft késedelmi kamatból áll, melyet az alperes a hitelnyújtónak megfizetett. Ezt a kárt beszámította a felperes által nyújtott 400.000,- Ft tagi kölcsönkövetelésbe. Az alperes a ... Kft.-nek végül a ... dr. által nyújtott tagi hitelből teljesített.

Álláspontja szerint a felperes által rendelkezésre bocsátott okirati bizonyítékok, illetve az alperes bizonylatai nem támasztják alá a felperes tagi hitel nyújtására vonatkozó követelését, a kereset ezért megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a 11 évig folyó eljárás során széleskörű bizonyítást folytatott le. Az alapeljárásban igazságügyi könyvszakértői véleményt szerzett be. Dr. ... szakértő az alapeljárásban 45. sorszám alatt terjesztette elő a szakvéleményét, melyet a felek észrevételeit követően is fenntartott. A hatályon kívül helyezést követő megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság személyesen hallgatta meg a felperest, valamint az alperes ügyvezetőjét. Tanúként hallgatta ki dr. ... könyvvizsgálót, dr. ... dr. ... és ... tanúkat, akik az alperesi társaság részére különböző időszakokban könyvelési feladatokat végeztek. A peres felek előadásuk alátámasztására okiratokat csatoltak, amelyek közül a felperes kiemelten hivatkozott az alperesi cég 1997. évi beszámolójának 27. rovatában kimutatott hosszúlejáratú kötelezettségekre; az igazságügyi szakvélemény 3. számú mellékletét képező bevételi pénztárbizonylatokra, illetve számlakivonatokra; az 1999. február 10-én felvett taggyűlési jegyzőkönyv tartalmára, a 28/F/4. szám alatt csatolt, az adott időszakban az alperes könyvelését végző ... Bt. által készített, 1998. júliusában kinyomtatott főkönyvi karton 432. és 452. főkönyvi szám alatt szereplő tételeire és a felperes 40. sorszám alatt csatolt magánszakértői véleményre, amelyek álláspontja szerint a követelését alátámasztják.

Az elsőfokú bíróság a 2011. április 26. napján kelt 5.G.41.858/2007/43. sorszámú ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 3.462.500,- Ft perköltséget. Kötelezte továbbá, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 750.000,- Ft kereseti és 714.000,- Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Döntését azzal indokolta, hogy tagi kölcsönről sem az 1998. június 16. napjáig hatályos 1988. évi VI. törvény, sem az ezt követő 1997. évi CXLIV. törvény külön nem rendelkezett, a gazdasági társaság és tagja között létrejött kölcsönszerződésekre ezért a Ptk. rendelkezései az irányadók.

A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte a bizonyítás a tekintetben, hogy mikor, milyen összegben, milyen céllal, milyen feltételekkel, stb. nyújtotta az alperes számára a hitelt.

Az elsőfokú bíróság ítéletében részletesen ismertette, hogy az eljárás során a felperes milyen időpontban, milyen tartalmú előadást tett a tagi hitel folyósításának időpontjára, összegére, módjára vonatkozóan a személyes előadása során, illetve a jogi képviselője által benyújtott előkészítő irataiban. Mindezeket értékelve megállapította, hogy a felperes a perben maga sem tudta azt egyértelműen előadni, hogy az alperes részére mikor, milyen összegű tagi kölcsönt nyújtott, és e kérdésben a per folyamán egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tett. Megállapította, hogy nem életszerű az a felperesi állítás, hogy mindenfajta bizonylat nélkül 11.900.000,- Ft tagi kölcsönt nyújt az alperes részére, és egy ilyen jelentős összegű kölcsönnyújtás vonatkozásában még azt sem tudja megjelölni, hogy mikor, milyen összeget és milyen célra adott. Ha pedig a tagi kölcsön nyújtása - ahogyan azt a felperes állította - postai befizetés útján történt volna, arról a felperesnek postai feladóvevénnyel kellett volna rendelkeznie. A felperes azonban a tagi kölcsön általa történt befizetését igazoló iratot a peres eljárás során nem tudott felmutatni.

Ezt követően megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a felperes tényállításait a meghallgatott tanúk vallomása sem támasztotta alá. A felperes volt házastársának tanúvallomása részben ellentétes volt a felperes előadásával, dr. ... könyvvizsgáló csak arra nézve tudott nyilatkozni, hogy a tagok között vita volt a tekintetben, hogy a tagi kölcsönt egymás között hogyan osszák meg, dr. ... és ... tanúk, akik 1997. év közepéig könyveltek az alperesnek, szintén nem emlékeztek arra, hogy az alperes részére ténylegesen ki fizette be a tagi hiteleket. Mindketten úgy nyilatkoztak, hogy csak akkor könyveltek le egy bevételt, ha erről okiratokat kaptak. ... előadta, hogy legkésőbb a zárómérleg készítéséhez megkövetelték a tagi hitelszerződések írásba foglalását. A per adatai szerint azonban írásbeli szerződés a tagi kölcsönök vonatkozásában nem készült. Dr. ..., aki 1997. és 1999. között végezte a ... Bt. keretében az alperes könyvelését, úgy nyilatkozott, hogy egy 400.000,- Ft-os tételt kivéve tagi kölcsönt ... dr. nyújtott az alperesi cégnek. A 28/F/4. sorszám alatt csatolt, 1998. júliusában kinyomtatott főkönyvi könyvelési karton vonatkozásában pedig előadta, hogy bár az a cégtől származik, annak adatai azért térhetnek el az általa a tárgyaláson csatolt, ugyanezen időszakra vonatkozó okirattól, mert feltehetőleg az alperesi ügyvezetővel való egyeztetés után az javításra került. Az 1996-os befizetésekkel kapcsolatos pénztárbizonylatokat nem látta, és csak az 1996. évi záró főkönyvi kivonat alapján lehetne arról nyilatkozni, hogy miért ezek az adatok kerültek a 28/F/4. sorszám alatti iratba. Azt sem tartotta lehetetlennek, hogy tévesen tüntette fel a tagi kölcsön nyújtójának személyét, amely hiba kijavítása az alperesi ügyvezetővel való egyeztetés után, dokumentumok alapján történt. Azt nem tudta megjelölni, hogy a javítást milyen dokumentumok alapján végezte el. Az alapeljárásban kirendelt szakértő csak 1996. év vonatkozásában talált öt befizetési pénztárbizonylatot, és megállapította, hogy azok a felperes befizetéseit tartalmazzák, összesen 6.445.000,- Ft összegben, azonban felhívta a figyelmet arra, hogy ezen iratok szintén szabálytalanok, mivel nincs mögöttük hitelszerződés.

Az igazságügyi szakértő a keresetben megjelölt 1997. év vonatkozásában nem talált a felperes befizetését igazoló okiratot.

Rögzítette az elsőfokú bíróság az ítéletében, hogy a felperes a megismételt eljárásban a 36. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozatában kérte az igazságügyi szakvélemény kiegészítését, azonban a bíróság felhívása ellenére annak díját nem előlegezte meg. 37. sorszámú beadványában úgy nyilatkozott, hogy az igazságügyi szakértő véleményére nem tart igényt, erre tekintettel az elsőfokú bíróság a 37-I. sorszámú végzésében arról tájékoztatta, hogy a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján a további szakértői bizonyítást mellőzi és a következő tárgyaláson a rendelkezésre álló iratok alapján határoz. A felperes ezt követően 40. sorszám alatt magánszakértői véleményt nyújtott be, mellyel kapcsolatban megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az állandó bírói gyakorlat szerint az a fél nyilatkozatának tekintendő, azaz bizonyítékként nem értékelhető. Az ezt követő tárgyaláson a felperes ismét kérte az igazságügyi szakvélemény kiegészítésének az elrendelését, mely tárgyaláson az elsőfokú bíróság 15 napos határidővel, mellőzés terhe mellett felhívta a feleket további bizonyítási indítványaik előterjesztésére. A felperes e határidőt elmulasztva a 2011. április 26. napján megtartott tárgyaláson a 43/F/1. sorszám alatt csatolt előkészítő iratában a 28/F/4. sorszám alatt csatolt főkönyvi kivonat szakértő általi megvizsgálását indítványozta annak eredetisége vonatkozásában, továbbá fenntartotta az igazságügyi szakvélemény kiegészítésére vonatkozó indítványát az általa csatolt magánszakértői vélemény vizsgálatára.

Az elsőfokú bíróság mellőzte e bizonyítás elrendelését, melyet a felperes a jóhiszemű pervittel össze nem egyeztethető módon, illetve az utolsó tárgyaláson elkésetten terjesztett elő, arra is figyelemmel, hogy a szakértői díjat a tárgyalás berekesztéséig felhívás ellenére nem előlegezte. Azért is alaptalan volt a bizonyítási indítvány, mert a 28/F/4. sorszám alatt csatolt irat eredetisége nem volt kétséges, e tekintetben dr. ... tanúként egyértelműen nyilatkozott, másrészt a szakértői vizsgálatnak nem lehet tárgya a fél által csatolt magánszakvélemény vizsgálata. Az igazságügyi szakértőt legfeljebb arra rendelhetné volna ki a bíróság, hogy a rendelkezésre álló valamennyi irat figyelembe vételével egészítse ki a szakvéleményét, ilyen indítványt azonban a felperes nem tett.

A bíróság ezért az igazságügyi szakértő által feltárt felperesi befizetésekre vonatkozó okirati bizonyítékokat, továbbá a szakértői vizsgálatot követően a felperes részéről csatolt 1999. február 10-i taggyűlési jegyzőkönyvet, valamint a 28/F/4. sorszám alatt benyújtott okiratot vizsgálta és vetette össze az alperes által csatolt okiratokkal és a per egyéb adataival.

A felperes a keresetlevelében azt állította, hogy az általa nyújtott tagi hitelt az 1997. évi záró egyszerűsített mérleg 27. sora igazolja. Az igazságügyi szakvélemény 3. számú mellékletében szereplő okiratok azonban az alperes által elismert 400.000,- Ft tagi kölcsön befizetésére vonatkozó iratok kivételével 1996. évre vonatkoznak. A keresetben megjelölt 1997. évre vonatkozóan a felperes nem tudott egyéb okiratot csatolni. A felperes utólag ugyan arra hivatkozott, hogy a ... Kft. megvásárlása céljából 1995. és 1996. években nyújtotta a tagi hitelt, azonban ezt az állítását sem igazolta. A szakvélemény 3. számú mellékletében szereplő 700.000,- Ft, illetve 1.140.000,- Ft befizetésekre vonatkozó jóváírási értesítéseken nem szerepel, hogy ezen összegek befizetésére a felperes részéről milyen címen került sor. Az alperes

11. sorszámú beadványának mellékletei között sem szerepelnek ilyen összegek tagi kölcsönként. Rámutatott az elsőfokú bíróság, hogy a felperes egyébként nem hivatkozott arra, hogy a tagi kölcsönt az alperes bankszámlájára közvetlen befizetéssel teljesítette volna, végig azt állította, hogy a kölcsönösszegeket készpénzben vagy postán ...nak adta át. A bíróság ezért az alperes által csatolt napi pénztárjelentések alapján bizonyítottanak találta azt, hogy a felperes az alperes házi pénztárából felvett összegeket fizette be ezen okiratok szerint az alperes bankszámlájára. Ezt támasztja alá a felperes azon személyes nyilatkozata, amely szerint egyfelől a ... Kft.-től 1996. május 30-án történt hitelfelvétel oka az volt, hogy nem volt elegendő összegű készpénze, másfelől nem vitatta, hogy lehetett e körben fizetési késedelme, és hogy ... dr. fizette vissza a kölcsönt a ... Kft. felé 1996. december 30-án, és azt a felperes csak később adta vissza. A fenti két összeg befizetésével kapcsolatos bankszámlakivonatok 1996. augusztus 8-i és október 1-jei időpontúak, azaz azt követő időszakra vonatkoznak, amikor az alperesnek a ... Kft. részére a kölcsönt már vissza kellett volna fizetnie. A kölcsönt ügyleti és késedelmi kamatokkal együtt az alperes végül 1996. decemberében fizette meg. Ezért, amennyiben a felperesnek 1996. augusztusában és októberében lett volna pénze, ez esetben nyilvánvalóan nem tagi kölcsönt nyújtott volna az alperesnek, hanem a ... Kft. felé vállalt készfizető kezesi kötelezettségét teljesítette volna, tekintettel annak kamatterhére, illetve az alperes felé tett tartozást elismerő nyilatkozatára. A felperes készfizető kezességvállalásával kapcsolatos befizetésekre viszont csak a november 30-án és december 6-án kelt bevételi pénztárbizonylatok vonatkoznak. Ezek alapján sem látta bizonyítottanak az elsőfokú bíróság azt, hogy ezáltal a felperes a tagi kölcsön nyújtását igazolta. Befizetőként ugyanis ... dr. szerepel, a szöveges részből pedig csak arra lehet következtetni, hogy ezen befizetésekre a felperes által vállalt kezesi kötelezettségre tekintettel került sor. Azt a felperesnek kellett volna egyértelműen bizonyítania, hogy ... dr. az általa átadott pénzt fizette be az alperes pénztárába ezen bizonylatok szerint, ezt viszont a felperes nem tudta igazolni.

Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta ... tanú vallomását e körben, mert a tanú csak a bizonylatok értelmezésével, azaz nem saját tudomása alapján jutott arra a következtetésre, hogy ezen okiratok a felperes befizetéseit igazolják. Dr. ... pedig ezzel ellentétesen úgy nyilatkozott, hogy az iratokból a befizető személye nem állapítható meg. Dr. ... viszont a 400.000,- Ft-os tételt kivéve állította, hogy az alperes részére csak ... dr. nyújtott hitelt.

Az elsőfokú bíróság önmagában a 28/F/4. szám alatti főkönyvi könyvelési katon alapján nem látta bizonyítottanak a felperes perbeli követelését arra is figyelemmel, hogy a felperes követelését alátámasztó alapidokumentumok a már hivatkozottak szerint nem kerültek elő.

A felperes azt is állította, hogy a kárpótlási jegyek megvásárlásához szükséges összeg felét tagi hitelként ő biztosította, azonban az alperes okiratokkal bizonyította, hogy a kárpótlási jegyeket ... dr., illetve családja bocsátotta az alperes rendelkezésére. Ahhoz tehát, hogy ezen a címen az alperessel szemben a felperes tagi hitelkövetelést tudjon érvényesíteni, nem az alperes felé kellett volna tagi

kölcsönt nyújtania, hanem a kárpótlási jegyek ellenértékének arányos részét ... dr. részére lett volna köteles megfizetni. A felperes azonban ezt maga sem állította.

Az elsőfokú bíróság az 1999. február 10. napján kelt taggyűlési jegyzőkönyv alapján sem látta bizonyítottnak a felperes követelését, tekintettel arra, hogy annak tartalmát a felperes saját személyes előadása is kétségesse teszi. A taggyűlési jegyzőkönyv nem tartozás elismerés, ezért a bizonyítási kötelezettséget nem fordította meg, legfeljebb csak a per egyéb adatai alapján azt bizonyítja, hogy az alperes részére a tagjai milyen összegű rövid és hosszú lejáratú tagi kölcsönt nyújtottak. Ehhez képest a felperes lett volna köteles bizonyítani a perben, hogy ennek 50 %-át maga bocsátotta tagi hitel címén az alperes rendelkezésére.

Az alperes 400.000,- Ft-ra vonatkozó elismerésére, illetve az ezzel szemben előterjesztett beszámítási kifogása alapján utasította el az elsőfokú bíróság a felperes keresetét teljes terjedelmében.

A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján az alperesi jogi képviselő által 42. sorszám alatt benyújtott megbízási szerződés szerint, melynek mérséklésére nem látott lehetőséget, figyelemmel a per időtartamára és a lefolytatott bizonyítás terjedelmére. A 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatásával a keresetnek helyt adó döntés hozatalát és az alperes perköltségben marasztalását kérte a felmutatott ügyvédi megbízási szerződésre hivatkozással.

Másodlagosan az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség mérséklését kérte, mivel álláspontja szerint a 3.000.000,- Ft-ot meghaladó perköltség igény rendkívül eltúlzott. A pertárgyérték 30 %-át meghaladó összeg nem áll arányban az alperesi jogi képviselő részéről kifejtett ügyvédi tevékenységgel és a munkaidő elszámolás is indokolatlan tételeket tartalmaz.

Érdemben arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékokat nem megfelelően mérlegelte, ennek alapján a tényállást tévesen állapította meg és a levont jogi következtetései nem helytállóak. Az ítélete meghozatalának alapjául azokat a dokumentumokat fogadta el, amelyek utólag megváltoztathatók az ügyvezető egyoldalú nyilatkozata alapján, ezzel ellentétben a teljes bizonyító erejű, kétoldalú szerződésen alapuló taggyűlési jegyzőkönyvet, készpénz befizetési csekket, főkönyvi kivonatot nem. Nem mérlegelte kellő súllyal a perben beszerzett szakértői véleményt, amely a felperes vonatkozásában 6.445.000,- Ft befizetését igazolta. Nem vitatta, hogy a ... Kft. üzletrészenek megszerzéséhez szükséges kárpótlási jegyeket ... vette meg, azonban állította, hogy az ehhez szükséges készpénzt részben a felperes biztosította, részben a ... Kft. hitele fedezte. A hitelt viszont teljes mértékben a felperes fizette vissza minden költségével együtt. Nyomatékosította, hogy a készpénz hányad és a kárpótlási jegy hányad finanszírozása fele-fele arányban történt.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a késedelmi kamat miatt a felperes kárt okozott a társaságnak, kijelentette, hogy a kamatot is felperes fizette meg az alperesnek tagi kölcsönként, és a cég fizette ez után azt ki a ... Kft. részére. A szakvéleménnyel ellentétesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az 1.445.000,- Ft-ot, illetve a 2.760.000,- Ft-ot ... dr. fizette be. Ez az összeg a ... Kft. részére fennálló tartozás kamatait is magában foglalta, és a felperes teljesítette. Nem értékelte az elsőfokú bíróság, hogy az 1996. évi mérlegben hogyan keletkezhetett 23.800.000,- Ft összegű hosszúlejáratú kötelezettség, változatlanul állította, hogy ez a tagi kölcsönnek felel meg. Nem vizsgálta megfelelően, hogy a 28/F/4. szám alatti főkönyvi kivonat milyen alapon készült és nem értékelte, hogy azt utóbb dr. ... tanú előadása szerint is azt alperesi ügyvezető egyoldalú bemondása alapján módosították. Nem értékelte dr. ... elfogultságát sem, és tévesen értékelte a felperes terhére, hogy nem emlékezett pontosan, hogy mikor, mekkora összeget és milyen körülmények között adott át az alperesnek. A tagok által fele-fele arányban nyújtott hitelt az 1999. február 10. napján kelt teljes bizonyító erejű magánokirat (a taggyűlési jegyzőkönyv) egyértelműen alátámasztja. Az abban foglaltakkal szemben nem tartozáselismerés miatt, hanem a Pp. 196. § (1) bekezdése alapján az alperest terhelte a bizonyítás, annak valóságtartalmát azonban nem sikerült megdöntenie.

Teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a bíróság ... tanúvallomását, aki egyértelműen nyilatkozott arról, hogy az 1996. november 30. napján és december 6. napján kelt bevételi pénztárbizonylatok befizetője a felperes volt. Mind az igazságügyi szakvélemény, mind a magánszakvélemény rámutat arra, hogy az alperesi társaság könyvelése szabálytalan és kifogásolható, melyet szintén nem értékelt a bíróság kellő súllyal. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a magánszakvéleményt a bizonyítékok köréből teljes egészében kirekesztette. A bírói gyakorlat szerint a magánszakvéleményt a perben mint a peres fél előadását figyelembe kell venni, különösen, ha alkalmas arra, hogy a szakkérdés vonatkozásában kételyt ébresszen. A szakvélemény teljességgel alátámasztja a felperesi állítást, tehát alkalmas arra, hogy az alperes állításait gyengítse és ezt figyelembe kellett volna vennie az elsőfokú bíróságnak.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a felperes nem tudta bizonyítani a követelése jogalapját és összegszerűségét. Az alperes előadásába és a peres eljárás során keletkezett bizonyítékokba kapaszkodva próbált elfogadható tényállást kreálni. A fellebbezésében azt állítja, hogy még 1996-ban sor került a tagi hitel nyújtására, mivel az 1996. évi mérlegben szereplő hosszúlejáratú kötelezettségre hivatkozik. Fenntartva az elsőfokú eljárásban általa előadottakat, az alperes fellebbezésében részletezte ... dr. 1996. évi befizetéseit és ezzel kapcsolatosan előadta, hogy még, ha el is fogadnánk a felperes azon előadását, hogy a 4.000.000,- Ft ... Kft.-től felvett hitelt ő fizette vissza, akkor sem értelmezhető, hogy milyen alapon követel 11.900.000,- Ft-ot, ha a fellebbezés szerint ezt követően már nem hitelezett az alperesnek. A ... Kft.-től felvett kölcsönre egyébként kizárólag a felperes érdekében került sor, mivel nem volt pénze, és rámutatott, hogy az 1996.

november 30-án és december 6. napján befizetett összegek sem érik el a ... Kft.-nek 1996. decemberében átutalt tartozást. A 28/F/4. szám alatti főkönyvi kivonattal összefüggésben előadta, hogy a tanú nyilatkozata ellenére az alperes vitatja a dokumentum hitelességét és forrását, a felperes által becsatolt iratról az alperesnek nincs tudomása, 1998. júliusában a könyvelő cégtől nem kért főkönyvi kivonatot, ezért az álláspontja szerint nem is származhat a könyvelőtől. Ezek mellett azonban a tanú úgy nyilatkozott, hogy az nem végleges dokumentum és tartalmazhat könyvelési hibákat is. Álláspontja szerint a felperesnek nyilatkoznia kellett volna azon körülményre, hogy a főkönyvi kivonat milyen forrásból származik.

A taggyűlési jegyzőkönyvvel összefüggésben fenntartotta az elsőfokú eljárásban általa előadottakat, amely szerint az kizárólag a szétválás érdekében és a valósággal ellentétesen született. Az ugyanezen napon kelt társasági szerződés azt tartalmazza, hogy a 25.000.000,- Ft törzstőkéét a tagok kötelesek elhelyezni a társaság bankszámláján, tehát ugyanazon a napon két egymással ellentétes tartalmú okirat született. Megállapította, hogy a fellebbezéséhez a felperes továbbra sem csatolt olyan dokumentumot, amellyel a tagi kölcsönök forrását bizonyítaná.

A magánszakértői véleménnyel összefüggésben úgy nyilatkozott, hogy magából a szakvéleményből megállapítható a szakértő azonosulása az őt megbízó felperessel. A szakvélemény funkciója az, hogy a felperes tényállításait kétséget kizáróan bizonyítsa, nem pedig az - ahogyan arra a felperes hivatkozott -, hogy kételyt ébresszen. Érdemben pedig álláspontja szerint a magánszakértői vélemény nem támasztja alá a felperesi előadást, ellenkezőleg, cáfolja azt, amikor úgy nyilatkozik a szakértő, hogy a könyvelés utólagos javítását, módosítását tette szükségessé a hozzá nem értő alperesi ügyvezető pénztárosi tevékenysége, továbbá, hogy az 1999. február 10. napján kelt jegyzőkönyv csupán a tagok akkori megállapodását tükrözte. Összegezve megállapítható a felperes beadványaiból és személyes meghallgatása során tett nyilatkozataiból, hogy tényelőadásai ellentmondásosak, gyakorlatilag minden egyes feltett kérdésre más és más összecszerűség meghatározásával válaszolt. Még a fellebbezésében sem adta elő konkrétan, hogy mikor, milyen összegű kölcsönt nyújtott az alperes részére. Keresete több mint tíz éve nem felel meg a Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt követelményeknek, ugyanis nem tartalmazza az érvényesíteni kívánt jog alapjául szolgáló tényeket.

A felperes perköltség mérséklésére vonatkozó fellebbezési kérelme is megalapozatlan. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság ténylegesen mérsékelte a kikötött megbízási díjat, mivel a követelés 10 %-a + áfa összegnek megfelelő sikerdíjról nem rendelkezett, ami szintén szerepelt az ügyvédi megbízási szerződésben. A bíróság tehát közel felére mérsékelte a megbízási szerződés alapján fizetendő ügyvédi munkadíjat. A megbízási szerződés alapján 20 munkaóra figyelembevételével kérte a felperest a másodfokú költségekben marasztalni.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és helytálló a jogi következtetése, amely szerint a felperes 11.900.000,- Ft tagi kölcsön nyújtására

vonatkozó – többször módosított és ellentmondó – előadásait az általa hivatkozott okiratok nem támasztották alá. Megalapozottan utasította el ezért a felperes keresetét bizonyítottság hiányában, döntése jogi indokolását a másodfokú bíróság teljes terjedelmében osztotta.

Az elsőfokú bíróságnak a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelése kiterjed egyrészt az egyes bizonyítékok bizonyító erejének a megállapítására, másrészt a bizonyítékoknak és a felek, valamint a per egyéb résztvevői magatartásának egybevetésére, és a maguk összességében való értékelésére. Az egységes bírói gyakorlat szerint a jogszerű mérlegelésen alapuló tényállás a másodfokú bíróságot is köti (BH 2006/402.). Az elsőfokú bíróság a Pp. 121. § (1) bekezdésében foglaltak szerint ítélete jogi indokolásában részletesen számot adott arról, hogy mely körülményeket vett irányadónak a bizonyítékok mérlegelésénél, megjelölte azokat az okokat, amelyek miatt nem találta bizonyítottnak a felperes által állított összegű kölcsön nyújtását, mindezek alapján a másodfokú bíróság a bizonyítékok felülmérlegelésére nem látott sem alapot, sem lehetőséget.

Mivel a felperes a fellebbezésében hangsúlyozottan hivatkozott az 1999. február 10-i taggyűlési jegyzőkönyv tartalmára, amely álláspontja szerint egyrészt mint tartozáselismerő nyilatkozat, másrészt, mint teljes bizonyító erejű magánokirat a bizonyítási terhet megfordította, a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá.

Egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával a tekintetben is, hogy a tagok nyilatkozatait és határozatát tartalmazó taggyűlési jegyzőkönyv nem tekinthető az alperesi cég által tett tartozáselismerő nyilatkozatnak. Abban ... dr. nem mint a kft. ügyvezetője tett a felpereshez címzett nyilatkozatot arról, hogy elismeri a tagi hitel nyújtását meghatározott összegben, hanem a felperes és ... dr. mint a cég tagjai egybehangzóan azt rögzítették, hogy rövid, illetve hosszúlejáratú hitelként milyen összeget nyújtottak a társaságnak 50-50 % arányban, melyet beszámítással törzstőke emelésre kívánnak fordítani. A tagok nyilatkozatának célja nem a tartozás elismerése, hanem a felperes által is elismerten a szétválás érdekében meghozandó előzetes döntés, a törzstőke felemelése volt. A bizonyítási teher ezért nem fordult át az alperesre.

Tény, hogy az ügyvéd által ellenjegyzett taggyűlési jegyzőkönyv a Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontja szerinti magánokiratnak minősül, azonban helytállóan hivatkozott az alperes jogi képviselője arra, hogy nem annak tartalmára szolgáltat bizonyítékul, hanem az ellenkező bizonyításáig arra, hogy a kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette. ... dr. pedig soha nem vitatta azt, hogy ilyen nyilatkozatot tett, azonban állította, hogy a jegyzőkönyvben a valósággal és a könyvelési iratokkal ellentétesen tették meg a tagok a kijelentéseiket. Erre kizárólag azért került sor, hogy a törzstőke arányok változatlanul maradjanak, és a kiválás során a tagok külön tulajdonába kerülő társaságok ennek megfelelően részesedjenek a vagyomból. A szétválási szerződés aláírását hosszú alkudozási folyamat előzte meg. A szétválással az elmérgesedett helyzetet kívánták megszüntetni, ... dr. a gazdasági függetlenség érdekében lett volna hajlandó vagyoni igényéről a felperes javára lemondani, tekintettel arra is, hogy az alperesi

társaság vagyonának jelentős részét eredményező privatizációs vásárlás ötlete a felperestől származott, korábbi munkahelyi pozíciója és kapcsolatai alapján. Ezt egyébként a felperes is hasonlóan gondolta, mivel maga is hivatkozott arra a per során, hogy a 11.900.000,- Ft összegű kereseti kérelme tartalmazza a tagi hitelen felül az egyéb hozzájárulásait, az ellenérték nélkül végzett munkájának értékét is. Mivel a tagok megállapodása kizárólag a társasági vagyon megosztására irányult, amely utóbb megghiúsult, az ennek érdekében hozott törzstőke felemelését tartalmazó határozat és az annak alapjául tett tagi nyilatkozatok jelentőségüket és érvényüket veszítették, a tagi kölcsönkövetelés igazolására alkalmatlanok.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint ... dr. e körben tett előadása életszerű, ezért a taggyűlési jegyzőkönyv fenti tartalma egyéb, a tagi kölcsön tényleges nyújtását igazoló bizonyítékok hiányában az alperest marasztaló döntés meghozatalához nem elégséges.

A felperes a fellebbezésében sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok köréből teljes egészében kirekesztette a 40. sorszám alatt benyújtott magánszakvéleményt. Az elsőfokú bíróság ítéletében e körben azt rögzítette, hogy a magánszakvélemény a fél előadásának minősül, bizonyítékként nem értékelhető.

A bírói gyakorlat értelmében a magánszakvélemény a fél szakmai kérdés tekintetében tett előadása, azonban önmagában emiatt nem mellőzhető a bizonyítékok köréből, hanem ütköztetni kell az egyéb bizonyítékokkal (Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.21.309/2008/4.).

Bár az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában a magánszakértői vélemény tartalmára nem tért ki, annak értékelését mégis megtette, amikor az igazságügyi szakértő által feltárt felperesi befizetésekre vonatkozó okirati bizonyítékokat, illetve a felperes által a szakértői vizsgálatot követően benyújtott egyéb okiratokat vizsgálta és vetette össze az alperes által csatolt iratokkal és a per egyéb adataival. Megállapította a másodfokú bíróság, hogy a magánszakértői vélemény tartalma nem volt ellentétes az igazságügyi szakértői véleménnyel, figyelemmel arra is, hogy a magánszakvélemény utóbb benyújtott okiratokra, elsősorban a megismételt eljárásban 28/F/4. szám alatti főkönyvi könyvelési kartonra vonatkozott. Ennek részletes értékelését pedig az elsőfokú bíróság ítélete tartalmazza és a Fővárosi Ítéltábla egyetértett az e körben tett azon megállapításával, hogy alapbizonylatok hiányában ezen főkönyvi könyvelési karton alapján nem bizonyított a felperes perbeli követelése. A magánszakvélemény összegző része pedig lényegében csak annyit tartalmaz, hogy ezen főkönyvi karton a Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 166. § (1) bekezdése szerint számviteli bizonylatnak tekintendő, és erre alapítottnan foglalt úgy állást a szakértő, hogy az alátámasztja a felperesi állítást.

A fentiekén túl a másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezés kapcsán sem szorul kiegészítésre.

Nem találta alaposnak a Fővárosi Ítéltábla a felperes perköltség mérséklésére vonatkozó fellebbezési kérelmét sem, figyelemmel arra, hogy a megbízási szerződésben kikötött munkadíjat az elsőfokú bíróság valóban mérsékelte azáltal,

hogy sikerdíjat nem állapított meg, másrészt az alperes jogi képviselője által meghatározott 150 munkaóra a több mint 11 éve folyó elsőfokú eljárásban nem tekinthető túlzott mértékűnek, és a megállapított óradíj sem eltúlzott. A perköltség mérséklésére ezért a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján nem látott lehetőséget.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - érdemben annak helyes indokaira tekintettel - helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú bíróság a felperest az alperes ügyvédi munkadíjból álló költségének megfizetésére. A perköltséget a másodfokú eljárásban is a megbízási szerződés alapján igényelte az alperes jogi képviselője 20 munkaóra figyelembevételével, 20.000,- Ft + áfa/óra díjat, költségátalányt, valamint sikerdíjat jelölt meg. A másodfokú bíróság elfogadva a 20 munkaórát állapította meg az alperes másodfokú költségét, ugyanakkor a hivatkozott IM rendelet költségátalány felszámítására az ügyvéd részére nem ad lehetőséget. A sikerdíjat eltúlzottnak találta a másodfokú bíróság, figyelemmel a pertárgy értékére és a másodfokú eljárásban kifejtett ügyvédi munkára.

Budapest, 2012. év február hó 1. napján

Dr. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő